

Aan Provinciale Staten

ONDERWERP	Eindrapportage acties Integis onderzoek Uithoflijn	TELEFOONNUMMER	+31622232664
DATUM	04-07-2023	E-MAILADRES	Jenny.van.den.heuvel@provincie-utrecht.nl
DOCUMENTNUMMER	UTSP-223550966-1059	DOMEIN/OPGAVE	Bedrijfsvoering
VAN	Jenny van den Heuvel	TEAM	HR en Organisatie
BIJLAGEN	Geen	PORTEFEUILLEHOUDER	Strijk

Geachte dames en heren,

Essentie/ samenvatting:

Op 10-12-2018 en 17-12-2018 heeft u de bevindingen van het forensisch accountantsonderzoek van Integis BV over het project Uithoflijn besproken. Op basis van de bevindingen zijn aanbevelingen geformuleerd die zijn opgenomen in de monitor van het actiemanagement, en op basis van deze aanbevelingen is een aantal acties geformuleerd. De afgelopen jaren heeft de organisatie zich sterk gemaakt om controlemaatregelen in te voeren en integriteitsrisico's te verkleinen. De afgelopen jaren heeft het met enige regelmaat op de agenda gestaan. De afspraak is dat op het moment dat alle acties geïmplementeerd zijn en werkend, u met een Statenbrief actief wordt geïnformeerd over de wijze waarop de aanbevelingen zijn afgedaan. Deze Statenbrief strekt daartoe.

Inleiding:

Het onderzoek is in opdracht van ons door Integis BV uitgevoerd in vervolg op de afhandeling van een klokkenluidersmelding over mogelijke misstanden bij het project Uithoflijn. Met een Statenbrief d.d. 13-11-2018 (81E1093F) hebben wij u geïnformeerd over de bevindingen van het onderzoek.

De aanbevelingen zijn gevolgd via de monitor actiemanagement en over het geheel van acties en aanbevelingen van alle onderzoeken van accountants en Randstedelijke Rekenkamer bent u tweemaal per jaar geïnformeerd middels de P&C cyclus.

Ten aanzien van dit onderzoek hebben wij nu geconcludeerd dat alle acties die voortvloeien uit de aanbevelingen zijn geïmplementeerd en worden nageleefd. Afspraak is dat er dan een Statenbrief wordt opgesteld waarin u wordt geïnformeerd over de wijze van afdoening van de aanbevelingen.

Hieronder treft u per bevinding in het Integis rapport aan wat de strekking was en welke acties ten aanzien van deze bevinding de afgelopen jaren zijn uitgevoerd.

Bevinding 1: Het overtreden van een 'mandaat' ziet op het mogelijk onbevoegd ondertekenen van een protocol door de voormalig projectdirecteur

Wat hebben we gedaan?

In het introductieboekje nieuwe medewerker zijn de bevoegdheden toegelicht en geborgd. De mandateringsregeling is aangepast, evenals de informatievoorziening op Intranet. Een controlemaatregel die ingevoerd is, is dat overeenkomsten die een financiële waarde van meer dan 50.000 euro hebben altijd opgesteld worden door de centrale afdeling Inkoop. Daar vindt ook een controle op mandaat plaats.

Bevinding 2: De inhuur van een interim directeur is, in afwijking van de standaard procedure, niet eerst intern uitgezet.

Wat hebben we gedaan?

De standaard procedure is benoemd in het mobiliteitsbeleid (HR beleid) voor de duurzame inzetbaarheid van medewerkers. We zien erop toe dat conform wordt gewerkt. De afwijkingsprocedure kan alleen plaatsvinden met schriftelijke instemming van de Algemeen Directeur. Matchpoint is op de hoogte van de afwijkingsprocedure en is geïnformeerd dat ook de teamleider HRO geïnformeerd dient te worden, zodat er een jaarlijks overzicht gemaakt kan worden met alle afwijkingen. Dit overzicht wordt besproken met de Algemeen Directeur.

Bevinding 3: Van deze (selectiegesprekken) zijn geen verslagen opgesteld; ook van het gesprek dat de adviescommissie met de huidige provinciaal directeur heeft gehad, is geen verslag opgesteld.

Wat hebben we gedaan?

Het formulier voor vastlegging van selectiegesprekken is vastgesteld. Documenten voor indiensttreding zijn aangevuld met uitgebreid formulier over neven werkzaamheden en de afspraken daarover.

Bevinding 3: De provinciaal directeur is voorafgaande aan zijn inhuur ingaande 4-4-2016 niet gescreend in vorm van bijvoorbeeld het verrichten van onderzoek in openbare bronnen en/of het benaderen van referenties.

Wat hebben we gedaan?

- Actualisatie van de integriteitsverklaring voor inhuur
- Uitvoering van het opgestelde Integriteitsplan
- Verplicht stellen van een VOG bij indiensttreding (zowel vast als inhuur)
- De uitvraag van nevenactiviteiten is een standaard onderdeel van het indiensttredingsproces
- De uitvraag van nevenactiviteiten voor bestaande medewerkers is geborgd binnen het proces

Om het geheel te borgen is er tevens screeningsbeleid opgesteld waarin de analyse van kwetsbare functie, de uitvraag van financiële belangen en de screening van potentiële werknemers is geborgd. Er is reeds gestart met de implementatie. Hiermee wordt verder invulling gegeven aan het begrip 'goed werkgeverschap', het integriteitsbeleid en de verhoging van de weerbaarheid van de provincie Utrecht.

In 2022 zijn zowel de Impactanalyse en DPIA (IV&P) succesvol afgerond en is de rest van het screeningsbeleid geïmplementeerd. Voor hoger management functies wordt screening reeds toepast.

Om het screeningsbeleid succesvol te kunnen implementeren is er binnen HRO eerst gewerkt op pilotbasis, zodat eventuele leer- en verbeterpunten goed inzichtelijk gemaakt konden worden. Bij de implementatie is als uitgangspunt gehanteerd dat ieder functieprofiel wordt beoordeeld of er sprake is van een verhoogde kwetsbaarheid. Als dit het geval is worden de beheersmaatregelen uit het screeningsbeleid toegepast. Borging van de beheersmaatregelen vindt plaats via het goede gesprek. Hier is het format ook op aangepast. De pilot is succesvol verlopen en verbeteringen die hieruit zijn voortgekomen worden opgepakt binnen het reguliere proces.

Bevinding 4: Met ingang van 1-7-2017 heeft de provinciaal directeur een dienstverband bij de PU, hieraan voorafgaand heeft geen screening plaatsgevonden

Wat hebben we gedaan?

Zie bovenstaande opmerkingen.

Bevinding 5: De aard en omvang van de vastleggingen in de periode voorafgaand aan de inhuur van de provinciaal directeur zijn beperkt; zo zijn van de gesprekken van de selectie- en adviescommissie met de (beoogd) provinciaal directeur geen verslagen gemaakt. Ook anderszins stonden ons slechts zeer beperkt bescheiden ter beschikking.

Wat hebben we gedaan?

Tijdens het werving&selectie proces bij hogere management functies worden de belangrijkste conclusies vastgelegd.

Bevinding 6: Voorafgaand aan de inhuur van de provinciaal directeur is door PU naar onze mening ten onrechte, juist vanwege zijn hoge positie binnen de PU en daarmee zijn voorbeeldfunctie, geen aandacht besteed aan functies van de (beoogd) provinciaal directeur in vennootschappen en belangen van hem in die vennootschappen

Wat hebben we gedaan?

De nevenfuncties worden geregistreerd in het personeelssysteem. Er is een format ontwikkeld voor vastlegging van nevenfuncties in het werving&selectie proces. Nevenfuncties worden jaarlijks opnieuw uitgevraagd.

Bevinding 7: Wij zijn van mening dat PU voorafgaand aan de inhuur van de provinciaal directeur en daarmee zijn voorbeeldfunctie, ten onrechte geen aandacht heeft besteed aan (eventuele) aandelenbelangen van de (beoogd) provinciaal directeur.

Wat hebben we gedaan?

Zie opmerkingen bij bevinding 3.

Bevinding 8: Van deze gesprekken (over de moeizame voortgang van het project) zijn geen verslagen opgesteld zodat niet eenduidig kan worden vastgesteld wie het initiatief tot de gesprekken heeft genomen en wat er aan de orde is geweest.

Wat hebben we gedaan?

Alle plenaire afspraken worden genotuleerd en gearchiveerd, veelal ondersteund door een secretaris, zeker bij gesprekken met externe stakeholders.

Bevinding 9: Wij constateren dan ook dat sprake is geweest van het achteraf opbouwen van een dossier jegens de voormalig projectdirecteur.

Wat hebben we gedaan?

We hebben de systematiek van 'het goede gesprek' ingevoerd, dat wordt vastgelegd in het personeelssysteem. Het project Uithoflijn functioneerde als een projectorganisatie buiten de lijn. De directe sturing lag ook niet bij het domein Mobiliteit. Dit is niet meer aan de orde. De inhoudelijke verantwoordelijkheid en die voor medewerkers is belegd bij de domeinmanager Mobiliteit. Binnen het domein wordt ook gewerkt met de systematiek van het goede gesprek. Elke medewerker heeft minimaal 3x per jaar een gesprek over zijn/haar inzet en functioneren.

Bevinding 10: Ons is niet gebleken dat, voorafgaand aan de opzegging van de overeenkomst, vastleggingen zijn gemaakt die (specifiek) zien op (besluitvorming over) de positie van de voormalig manager bedrijfsvoering.

Wat hebben we gedaan?

De manager bedrijfsvoering werkte als inhuurkracht en er was in zijn contract een tussentijdse opzegtermijn opgenomen. De projectdirecteur en manager bedrijfsvoering acteerden als één. Op het moment dat de projectdirecteur werd ontslagen was de positie van de manager bedrijfsvoering ook onhoudbaar. Het contract met de manager bedrijfsvoering is met behulp van de aanbestedingsjurist afgerond, waarbij de procedure is gevolgd.

Bevinding 11: Om hem moverende redenen heeft de provinciaal directeur besloten het gesprek met de voormalig manager bedrijfsvoering (zoals in de vaststellingsovereenkomst opgenomen) niet aan te gaan.

Wat hebben we gedaan?

Er heeft een gesprek plaatsgevonden tussen Concerncontrol / team HRO en de provinciaal directeur, aan de hand van 'het goede gesprek'. Ook heeft een gesprek plaatsgevonden met de betrokken gedeputeerde.

Bevinding 12: Wij plaatsen meerdere kritische kanttekeningen van uiteenlopende aard bij de kwaliteit van de afspraken omtrent planning en financiën die de PU (bedoeld projectorganisatie UHL) met BAM-CUU is overeengekomen.

Wat hebben we gedaan?

Het project Uithoflijn is volledig (inhoudelijk en financieel) afgerond. De projectorganisatie heeft decharge ontvangen. De samenwerking tussen BAM-CUU is daarmee ook afgerond. Uit audits, onderzoeken en evaluaties zijn aanbevelingen en lessen getrokken voor de toekomst. Zo is voor alle mobiliteitsprojecten gewerkt aan eenduidige kaders voor projectmatig werken (Handboek Projectmatig Werken) en projectbeheersing (handboek projectbeheersing). Deze worden structureel toegepast en ook geaudit. Ook is het proces rondom VTW's aangescherpt. Bij het op de Uithoflijn eerstvolgende grote tramproject Vernieuwing Regionale Tram (inmiddels ook afgerond) is na de opgedane inzichten extra aandacht besteed aan scherpe en transparante werkafspraken. Zo is daar een interne Advisory Board VRT ingericht die gedurende de laatste fase van het project expliciet heeft meegekeken op de financiële afhandeling van alle afspraken en in het bijzonder die van de zogenaamde VTW's.

Bevinding 13: Verder achten wij het niet passend dat een deel van de (gewijzigde) afspraken omtrent planning en financiën in een VTW is vastgelegd en ondertekend door de provinciaal directeur, terwijl deze ... gekoppeld zijn dan wel samenhangen met -afspraken in de nadere overeenkomsten die namens de PU zijn ondertekend door de gedeputeerde.

Wat hebben we gedaan?

Er is een VTW en VTA procedure opgesteld die eind 2019 getoetst en geïmplementeerd zijn. Deze procedure geldt voor alle tramprojecten. Het bijgesteld VTW proces draagt zorg voor de juiste beoordeling.

Bevinding 14: Hiermee samenhangend wijzen wij er op dat ons niet is gebleken dat in betreffende VTW's vastgelegde afspraken ter instemming zijn voorgelegd aan de stuurgroep.

Wat hebben we gedaan?

Er is een VTW en VTA procedure opgesteld die eind 2019 getoetst en geïmplementeerd zijn. Tevens is dit proces in lijn gebracht met het mandaatbesluit en de destijds voor het specifiek Uithoflijn project geldende governance afspraken.

Bevinding 15: De instelling van de geschillencommissie heeft niet geleid tot een beëindiging van het sinds 2015 bestaande geschil over de (toe te passen) spoorconstructie.

Wat hebben we gedaan?

Het project Uithoflijn is inmiddels inhoudelijk en financieel afgerond. In het verlengde daarvan is ook de samenwerking met BAM-CUU afgerond. Het convenant waarin bestaande geschillen zijn beslecht is december 2018 aangegaan.

Bevinding 16. Eén van de ... VTW's is deels middels een voorschot betaald; de betaling van het voorschot is geaccordeerd door de Stuurgroep, waarbij wij opmerken dat bij de accordering geen specifiek bedrag is genoemd.

Wat hebben we gedaan?

Dit is in de aangepaste werkwijze rondom VTW's niet meer mogelijk. Het VTW proces is herzien. Specifiek voor het project VRT (inmiddels ook afgerond) is in aanvulling daarop een interne Advisory Board ingericht met vertegenwoordigers van JZ, inkoop en concerncontrol die specifiek aandacht hebben gehad voor een zorgvuldige en transparante afhandeling van VTW's. Daarin is bijvoorbeeld getoetst op inhoudelijke onderbouwing, de kwaliteit en transparante daarvan en rechtmatigheid.

Bevinding 17: Wij hebben vastgesteld dat de juistheid en volledigheid van vastleggingen in relatie tot het project Uithoflijn in het algemeen en de overeenkomsten met BAM-CUU c.q. de overleggen met de concerndirectie van BAM in het bijzonder, niet zijn gewaarborgd.

Wat hebben we gedaan?

Voor genoemde casus is het te laat. De lessen die hieruit geleerd zijn hebben geleid tot scherpere kaders rondom projectmatig werken en projectbeheersing bij mobiliteitsprojecten. Binnen mobiliteitsprojecten wordt contractmanagement en alles wat daarbij komt kijken expliciet belegd bij een contractmanager die registratie van afspraken in zijn takenpakket heeft. Op naleving hiervan vinden intern tegenwoordig ook audits plaats.

Bevinding 18: Wij zijn van mening dat het in alinea 23 en alinea 24 weergegeven handelen van de provinciaal directeur in strijd is met de Gedragscode Integriteit 2002.

Wat hebben we gedaan?

Er is een integriteitscoördinator aangesteld, en er is een integriteitsplan opgesteld waar uitvoering aan wordt gegeven. Zie verder de opmerkingen bij bevinding 3.

Bevinding 19: Dit (dat er een zakelijke relatie was tussen de provinciaal directeur en een derde) was PU niet bekend bij de aanvang van de inhuur van de provinciaal directeur door de PU.

Wat hebben we gedaan?

Nevenfuncties worden geregistreerd in het personeelssysteem. Er is een format opgesteld voor vastlegging in het werving&selectie proces. De VOG is verplicht gesteld bij inhuur.

Bevinding 20: Wij zijn van mening dat onderstaande handelingen van de provinciaal directeur niet passen bij door hem in acht te nemen zorgvuldigheids- en motiveringsbeginselen; ter zaken van (de besluitvorming over) de posities van de voormalig directeur en de voormalig manager bedrijfsvoering hebben voorafgaand aan de interventie geen vastleggingen plaatsgevonden. Jegens de voormalig projectdirecteur is eerst na de interventie een 'dossier opgebouwd'.

Wat hebben we gedaan?

Deze bevinding is dubbel vermeld. Bij andere bevindingen komen de acties herhaaldelijk terug.

Vervolprocedure/ voortgang:

Nadat de Statenbrief in de Statencommissie Financiële Auditcommissie is behandeld, zal in de monitor actiemanagement het rapport de status gearhiveerd krijgen. Dat betekent dat dit onderzoek niet meer in de twee jaarlijkse rapportage zal worden opgenomen.

Gedeputeerde Staten van Utrecht,

Voorzitter,
mr. J.H. Oosters

Secretaris,
mr. drs. A.G. Knol-van Leeuwen